

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) (ฉบับแก้ไข ครั้งที่ 4)

โครงการจัดจ้างที่ปรึกษาการจัดทำ ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP)

เสนอ

สำนักอเมริกา แปซิฟิกและองค์การระหว่างประเทศ
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

โดย

ศูนย์อาเซียน - จีนศึกษา
สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

ร่วมกับ

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา
(องค์การมหาชน)

กรกฎาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	สารบัญ - 1
สารบัญตาราง	สารบัญ - 9
คำศัพท์ย่อ	คำศัพท์ย่อ - 1
บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)	บทสรุปผู้บริหาร - 1
บทที่ 11 การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพิจารณาเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ของประเทศไทย	11 - 1
11.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพิจารณาเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมความตกลง TPP ของไทย ภายใต้กรอบแนวคิด PESTEL Analysis	11 - 1
11.2 การพิจารณาเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมความตกลง TPP ของไทย วิเคราะห์รายข้อบทความตกลง TPP	11 - 7
บทที่ 12 การศึกษาวิเคราะห์ขอบเขตการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) และกฎระเบียบที่ประเทศไทยต้องแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับข้อบทความตกลง	12 - 1
ข้อบทที่ 1 ปฐมบทและคำจำกัดความทั่วไป (Chapter 1 Initial Provisions and General Definitions)	12 - 1
ข้อบทที่ 2 หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและการเข้าถึงตลาดสินค้า (Chapter 2 National Treatment and Market Access for Goods)	12 - 1
ข้อบทที่ 3 กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าและการปฏิบัติเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า (Chapter 3 Rules of Origin and Origin Procedures)	12 - 5
ข้อบทที่ 4 สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (Chapter 4 Textiles and Apparel)	12 - 6
ข้อบทที่ 5 การจัดการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Chapter 5 Customs Administration and Trade Facilitation)	12 - 7
ข้อบทที่ 6 มาตรการเยียวยาทางการค้า (Chapter 6 Trade Remedies)	12 - 10
ข้อบทที่ 7 มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Chapter 7 Sanitary and Phytosanitary Measures)	12 - 11
ข้อบทที่ 8 อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Chapter 8 Technical Barriers to Trade)	12 - 12
ข้อบทที่ 9 การลงทุน (Chapter 9 Investment)	12 - 13

	หน้า
ข้อบทที่ 10 การค้าบริการข้ามพรมแดน (Chapter 10 Cross-Border Trade in Services)	12 - 17
ข้อบทที่ 11 การบริการภาคการเงิน (Chapter 11 Financial Services)	12 - 23
ข้อบทที่ 12 การเข้าเมืองชั่วคราวสำหรับผู้เดินทางเพื่อทำธุรกิจ (Chapter 12 Temporary Entry for Business Persons)	12 - 28
ข้อบทที่ 13 โทรคมนาคม (Chapter 13 Telecommunications)	12 - 31
ข้อบทที่ 14 พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Chapter 14 Electronic Commerce)	12 - 36
ข้อบทที่ 15 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (Chapter 15 Government Procurement)	12 - 40
ข้อบทที่ 16 นโยบายการแข่งขัน (Chapter 16 Competition Policy)	12 - 47
ข้อบทที่ 17 รัฐวิสาหกิจและการกำหนดการผูกขาดในบางกิจการ (Chapter 17 State-Owned Enterprises and Designated Monopolies)	12 - 50
ข้อบทที่ 18 ทรัพย์สินทางปัญญา (Chapter 18 Intellectual Property)	12 - 53
ข้อบทที่ 19 แรงงาน (Chapter 19 Labour)	12 - 56
ข้อบทที่ 20 สิ่งแวดล้อม (Chapter 20 Environment)	12 - 62
ข้อบทที่ 21 ความร่วมมือและการเสริมสร้างความสามารถ (Chapter 21 Cooperation and Capacity Building)	12 - 69
ข้อบทที่ 22 ความสามารถในการแข่งขันและการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ (Chapter 22 Competitiveness and Business Facilitation)	12 - 69
ข้อบทที่ 23 การพัฒนา (Chapter 23 Development)	12 - 70
ข้อบทที่ 24 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Chapter 24 Small and Medium-Sized Enterprises)	12 - 71
ข้อบทที่ 25 ความสอดคล้องทางกฎระเบียบ (Chapter 25 Regulatory Coherence)	12 - 72
ข้อบทที่ 26 ความโปร่งใสและการต่อต้านการคอร์รัปชัน (Chapter 26 Transparency and Anti-Corruption)	12 - 73
ข้อบทที่ 27 บทบัญญัติในการจัดตั้งองค์กรเพื่อกำกับดูแลและบริหารจัดการ ความตกลง TPP (Chapter 27 Administrative and Institutional Provisions)	12 - 78
ข้อบทที่ 28 การระงับข้อพิพาท (Chapter 28 Dispute Settlement)	12 - 79
ข้อบทที่ 29 ข้อยกเว้นและข้อบททั่วไป (Chapter 29 Exceptions and General Provisions)	12 - 80
ข้อบทที่ 30 ข้อบทเฉพาะกาล (Chapter 30 Final Provisions)	12 - 81

	หน้า
บทที่ 13 การศึกษาวิเคราะห์ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุน	13 - 1
ของประเทศสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) และระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของไทยต่อประเทศที่เข้าร่วมเจรจา รวมถึงท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อประเทศที่เข้าร่วมเจรจา	
13.1 ออสเตรเลีย (Australia)	13 - 1
13.1.1 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของออสเตรเลีย	13 - 1
13.1.2 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ ไทยต่อออสเตรเลีย	13 - 5
13.1.3 ท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อออสเตรเลีย	13 - 6
13.2 บรูไน (Brunei)	13 - 8
13.2.1 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของบรูไน	13 - 8
13.2.2 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ ไทยต่อบรูไน	13 - 12
13.2.3 ท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อบรูไน	13 - 15
13.3 แคนาดา (Canada)	13 - 16
13.3.1 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของแคนาดา	13 - 17
13.3.2 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ ไทยต่อแคนาดา	13 - 25
13.3.3 ท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อแคนาดา	13 - 27
13.4 ชิลี (Chile)	13 - 30
13.4.1 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของชิลี	13 - 30
13.4.2 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของไทยต่อชิลี	13 - 41
13.4.3 ท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อชิลี	13 - 43
13.5 ญี่ปุ่น (Japan)	13 - 44
13.5.1 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของญี่ปุ่น	13 - 49
13.5.2 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ ไทยต่อญี่ปุ่น	13 - 61
13.5.3 ท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อญี่ปุ่น	13 - 67
13.6 มาเลเซีย (Malaysia)	13 - 72
13.6.1 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของมาเลเซีย	13 - 72
13.6.2 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ ไทยต่อมาเลเซีย	13 - 86
13.6.3 ท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อมาเลเซีย	13 - 90

	หน้า
13.7 เม็กซิโก (Mexico)	13 - 92
13.7.1 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของเม็กซิโก	13 - 92
13.7.2 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ ไทยต่อเม็กซิโก	13 - 114
13.7.3 ท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อเม็กซิโก	13 - 118
13.8 นิวซีแลนด์ (New Zealand)	13 - 126
13.8.1 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ นิวซีแลนด์	13 - 127
13.8.2 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ ไทยต่อนิวซีแลนด์	13 - 130
13.8.3 ท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อนิวซีแลนด์	13 - 132
13.9 เปรู (Peru)	13 - 133
13.9.1 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของเปรู	13 - 133
13.9.2 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของไทยต่อเปรู	13 - 142
13.9.3 ท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อเปรู	13 - 143
13.10 สิงคโปร์ (Singapore)	13 - 145
13.10.1 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของสิงคโปร์	13 - 145
13.10.2 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ ไทยต่อสิงคโปร์	13 - 160
13.10.3 ท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อสิงคโปร์	13 - 166
13.11 สหรัฐอเมริกา (The United States of America)	13 - 175
13.11.1 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ สหรัฐอเมริกา	13 - 175
13.11.2 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ ไทยต่อสหรัฐอเมริกา	13 - 186
13.11.3 ท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อ สหรัฐอเมริกา	13 - 189
13.12 เวียดนาม (Vietnam)	13 - 192
13.12.1 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ เวียดนาม	13 - 192
13.12.2 ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของ ไทยต่อเวียดนาม	13 - 194
13.12.3 ท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อเวียดนาม	13 - 195

	หน้า
บทที่ 14 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ของประเทศไทย และข้อเสนอแนะการเตรียมความพร้อมและมาตรการเยียวยาของประเทศไทยต่อการเข้าร่วมเจรจาความตกลง	14 - 1
14.1 ข้อดีและข้อเสียของไทยในการเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP	14 - 1
14.1.1 การคาดการณ์ผลกระทบเชิงปริมาณที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากความตกลง TPP	14 - 1
14.1.2 การประเมินข้อดีและข้อเสียของไทยในการเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP	14 - 1
14.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการเจรจาการเปิดตลาดของไทยภายใต้ความตกลง TPP	14 - 4
14.2.1 แนวทางการเจรจาการเปิดตลาดสินค้าของไทยภายใต้ความตกลง TPP	14 - 4
14.2.2 แนวทางเจรจาการเปิดตลาดบริการและการลงทุนของไทยภายใต้ความตกลง TPP	14 - 8
14.2.2.1 การเปิดตลาดบริการและการลงทุนตามพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542	14 - 9
14.2.2.2 การเปิดตลาดบริการและการลงทุนตามสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-สหรัฐอเมริกา (Treaty of Amity and Economic Relations)	14 - 11
14.2.2.3 การเปิดตลาดบริการและการลงทุนตามความตกลง TPP	14 - 12
14.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทย	14 - 15
14.3.1 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทย วิเคราะห์เป็นรายข้อบท ความตกลง TPP	14 - 15
14.3.1.1 ข้อบทที่ 1 ปฐมบทและคำจำกัดความทั่วไป (Chapter 1 Initial Provisions and General Definitions)	14 - 15
14.3.1.2 ข้อบทที่ 2 หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและการเข้าถึงตลาดสินค้า (Chapter 2 National Treatment and Market Access for Goods)	14 - 15
14.3.1.3 ข้อบทที่ 3 กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าและการปฏิบัติเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า (Chapter 3 Rules of Origin and Origin Procedures)	14 - 15
14.3.1.4 ข้อบทที่ 4 สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (Chapter 4 Textiles and Apparel)	14 - 15

	หน้า
14.3.1.5 ข้อบทที่ 5 การจัดการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Chapter 5 Customs Administration and Trade Facilitation)	14 - 16
14.3.1.6 ข้อบทที่ 6 มาตรการเยียวยาทางการค้า (Chapter 6 Trade Remedies)	14 - 16
14.3.1.7 ข้อบทที่ 7 มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Chapter 7 Sanitary and Phytosanitary Measures)	14 - 16
14.3.1.8 ข้อบทที่ 8 อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Chapter 8 Technical Barriers to Trade)	14 - 17
14.3.1.9 ข้อบทที่ 9 การลงทุน (Chapter 9 Investment)	14 - 17
14.3.1.10 ข้อบทที่ 10 การค้าบริการข้ามพรมแดน (Chapter 10 Cross-Border Trade in Services)	14 - 18
14.3.1.11 ข้อบทที่ 11 การบริการภาคการเงิน (Chapter 11 Financial Services)	14 - 19
14.3.1.12 ข้อบทที่ 12 การเข้าเมืองชั่วคราวสำหรับผู้เดินทางเพื่อทำธุรกิจ (Chapter 12 Temporary Entry for Business Persons)	14 - 19
14.3.1.13 ข้อบทที่ 13 โทรคมนาคม (Chapter 13 Telecommunications)	14 - 20
14.3.1.14 ข้อบทที่ 14 พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Chapter 14 Electronic Commerce)	14 - 20
14.3.1.15 ข้อบทที่ 15 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (Chapter 15 Government Procurement)	14 - 20
14.3.1.16 ข้อบทที่ 16 นโยบายการแข่งขัน (Chapter 16 Competition Policy)	14 - 20
14.3.1.17 ข้อบทที่ 17 รัฐวิสาหกิจและการกำหนดการผูกขาดในบางกิจการ (Chapter 17 State-Owned Enterprises and Designated Monopolies)	14 - 21
14.3.1.18 ข้อบทที่ 18 ทรัพย์สินทางปัญญา (Chapter 18 Intellectual Property)	14 - 21
14.3.1.19 ข้อบทที่ 19 แรงงาน (Chapter 19 Labour)	14 - 22
14.3.1.20 ข้อบทที่ 20 สิ่งแวดล้อม (Chapter 20 Environment)	14 - 22
14.3.1.21 ข้อบทที่ 21 ความร่วมมือและการเสริมสร้างความสามารถ (Chapter 21 Cooperation and Capacity Building)	14 - 22

	หน้า
14.3.1.22 ข้อบทที่ 22 ความสามารถในการแข่งขันและ การอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ (Chapter 22 Competitiveness and Business Facilitation)	14 - 23
14.3.1.23 ข้อบทที่ 23 การพัฒนา (Chapter 23 Development)	14 - 23
14.3.1.24 ข้อบทที่ 24 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Chapter 24 Small and Medium-Sized Enterprises)	14 - 23
14.3.1.25 ข้อบทที่ 25 ความสอดคล้องทางกฎระเบียบ (Chapter 25 Regulatory Coherence)	14 - 24
14.3.1.26 ข้อบทที่ 26 ความโปร่งใสและการต่อต้านการคอร์รัปชัน (Chapter 26 Transparency and Anti-Corruption)	14 - 24
14.3.1.27 ข้อบทที่ 27 บทบัญญัติในการจัดตั้งองค์กร เพื่อกำกับดูแลและบริหารจัดการความตกลง TPP (Chapter 27 Administrative and Institutional Provisions)	14 - 24
14.3.1.28 ข้อบทที่ 28 การระงับข้อพิพาท (Chapter 28 Dispute Settlement)	14 - 24
14.3.1.29 ข้อบทที่ 29 ข้อยกเว้นและข้อบททั่วไป (Chapter 29 Exceptions and General Provisions)	14 - 24
14.3.1.30 ข้อบทที่ 30 ข้อบทเฉพาะกาล (Chapter 30 Final Provisions)	14 - 25
14.3.2 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทย วิเคราะห์เป็นรายประเทศสมาชิกความตกลง TPP	14 - 25
14.3.2.1 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทยต่อออสเตรเลีย	14 - 25
14.3.2.2 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทยต่อบรูไน	14 - 25
14.3.2.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทยต่อแคนาดา	14 - 26
14.3.2.4 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทยต่อชิลี	14 - 27
14.3.2.5 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทยต่อญี่ปุ่น	14 - 27
14.3.2.6 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทยต่อมาเลเซีย	14 - 29

	หน้า
14.3.2.7 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทยต่อเม็กซิโก	14 - 30
14.3.2.8 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทยต่อนิวซีแลนด์	14 - 31
14.3.2.9 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทยต่อเปรู	14 - 33
14.3.2.10 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทยต่อสิงคโปร์	14 - 34
14.3.2.11 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทยต่อสหรัฐอเมริกา	14 - 35
14.3.2.12 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทยต่อเวียดนาม	14 - 35
14.4 ข้อเสนอแนะการเตรียมความพร้อมและมาตรการเยียวยาของไทย ต่อการเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP	14 - 36
บรรณานุกรม	บรรณานุกรม - 1
บรรณานุกรมภาษาไทย	บรรณานุกรม - 1
บรรณานุกรมภาษาอังกฤษ	บรรณานุกรม - 4
การสัมภาษณ์	บรรณานุกรม - 7

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 11 - 1 : ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าของไทย ในการเข้าร่วม/ไม่เข้าร่วมความตกลง TPP ภายใต้กรอบแนวคิด PESTEL Analysis	11 - 1
ตารางที่ 11 - 2 : การประเมินข้อดี - ข้อเสียของการเข้าร่วม/ไม่เข้าร่วม ความตกลง TPP ของไทย	11 - 6
ตารางที่ 11 - 3 : ผลการพิจารณาเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมความตกลง TPP ของไทย วิเคราะห์รายข้อบทความตกลง TPP	11 - 8
ตารางที่ 12 - 1 : ประเมินการตรวจลงตราของไทย	12 - 29
ตารางที่ 12 - 2 : เปรียบเทียบการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างระหว่างญี่ปุ่นและเวียดนาม	12 - 41
ตารางที่ 12 - 3 : มาตรการในระยะเปลี่ยนผ่านของเวียดนามในการปฏิบัติตามพันธกรณี เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ	12 - 44
ตารางที่ 12 - 4 : บัญชีสินค้าไทยที่ผลิตโดยแรงงานเด็กและแรงงานบังคับตาม ประกาศกระทรวงแรงงานของสหรัฐอเมริกา	12 - 61
ตารางที่ 13 - 1 : การเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ACIA)	13 - 14
ตารางที่ 13 - 2 : ข้อผูกพันการเข้ามาประกอบธุรกิจชั่วคราวของชาวต่างชาติในชิลีภายใต้ ความตกลง TPP	13 - 36
ตารางที่ 13 - 3 : การจัดซื้อจัดจ้างโดยภาครัฐของชิลี ภายใต้ความตกลง TPP	13 - 39
ตารางที่ 13 - 4 : รายการสินค้าที่มีการทยอยลดตามความตกลงการค้าเสรีไทย - ชิลี (TCFTA)	13 - 41
ตารางที่ 13 - 5 : โควตาอัตราภาษีศุลกากรของมาเลเซีย	13 - 73
ตารางที่ 13 - 6 : การเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ACIA)	13 - 89
ตารางที่ 13 - 7 : อัตราภาษีศุลกากรของสหรัฐอเมริกา (MFN applied duties)	13 - 186
ตารางที่ 14 - 1 : การประเมินข้อดีและข้อเสียของไทยในการเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP	14 - 2
ตารางที่ 14 - 2 : รายการสินค้าที่มีศักยภาพและมีความอ่อนไหวของไทยต่อประเทศสมาชิก ความตกลง TPP	14 - 4
ตารางที่ 14 - 3 : ข้อผูกพันหลักของการเปิดตลาดภาคบริการภายใต้ความตกลง TPP	14 - 12
ตารางที่ 14 - 4 : ข้อผูกพันหลักของการเปิดตลาดภาคการลงทุนภายใต้ความตกลง TPP	14 - 13

คำศัพท์ย่อ

คำศัพท์ย่อ	คำศัพท์ตัวเต็ม	ความหมาย
AANZFTA	ASEAN - Australia - New Zealand Free Trade Area	ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน - ออสเตรเลีย - นิวซีแลนด์
ABTC	APEC Business Travel Card	บัตรเดินทางสำหรับนักธุรกิจเอเปค
ACIA	ASEAN Comprehensive Investment Agreement	ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน
AD	Anti-dumping and Countervailing Duties	มาตรการทางภาษีเพื่อตอบโต้การทุ่มตลาด
AEC	ASEAN Economic Community	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
AFAS	ASEAN Framework Agreement on Service	กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน
AFTA	ASEAN Free Trade Area	เขตการค้าเสรีของอาเซียน
AIA	ASEAN Investment Area	เขตการลงทุนของอาเซียน
AJCEP	ASEAN - Japan Comprehensive Economic Partnership	ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน - ญี่ปุ่น
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations	สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ATIGA	ASEAN Trade in Goods Agreement	ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน
AUSFTA	Australia - USA Free Trade Agreement	ความตกลงการค้าเสรีออสเตรเลีย - สหรัฐอเมริกา
Ban		อนุสัญญาบาเซลมีเจตนารมณ์ให้มีการเคลื่อนย้ายข้ามแดน
Basel Convention	Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal	อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด
BAT	Best Available Techniques	แนวทางด้านเทคนิคที่ดีที่สุด
BEDB	Brunei Economic Development Board	หน่วยงานที่รับผิดชอบการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศของบรูไน

คำศัพท์ย่อ	คำศัพท์ตัวเต็ม	ความหมาย
BEP	Best Environmental Practices:	แนวทางปฏิบัติทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด
BNM	Bank Negara Malaysia	ธนาคารกลางของมาเลเซีย
BOI	The Board of Investment of Thailand	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
BOT	Build - Operate - Transfer Contract	สัญญาจ้างแบบสร้าง - ดำเนินการ - ถ่ายโอน
CASP	Content Applications Service Providers	ผู้ให้บริการด้านการให้ข้อมูลผ่านเครือข่าย
CBD	Convention on Biodiversity	อนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ
CEPT	Common Effective Preferential Tariff Scheme	สัญญาสิทธิพิเศษทางอัตราภาษีศุลกากร
CFCs	Chlorofluoro carbons	สารคาร์โรฟลูออโรคาร์บอน
CIDB	Construction Industry Development Board	คณะกรรมการพัฒนาการก่อสร้าง
CITES	The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora	อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์
CJK FTA	China – Japan - Korea Free Trade Agreement	ความตกลงการค้าเสรีจีน - เกาหลี - ญี่ปุ่น
CLMV	Cambodia, Laos, Myanmar and Vietnam	อาเซียนในเขตอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ได้แก่ กัมพูชา, ลาว, เมียนมาร์, เวียดนาม
Codex	Codex Alimentarius Commission	โครงการมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ
COMCE	Agreement of Cooperation between the Confederation of Industry of Thailand/Federation of Thai Industries and the Mexican Business Council of Foreign Trade Investment and Technology	ความร่วมมือระหว่างสภาอุตสาหกรรมของไทยและสภาธุรกิจเม็กซิโกทางด้าน การลงทุน การค้า และเทคโนโลยี

คำศัพท์ย่อ	คำศัพท์ตัวเต็ม	ความหมาย
CPC	Central Product Classification	ระบบจำแนกผลิตภัณฑ์กลาง
CPFIS	Central Provident Fund Investment Scheme	โครงการการลงทุนของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพกลาง
CSA	Country Specific Quota	โควตาเฉพาะประเทศ
CSR	Corporate Social Responsibility	ความรับผิดชอบต่อของภาคธุรกิจต่อสังคม
DCS	Distributed Control Systems	บริการระบบควบคุมการขาย
DE	Digital Economy	เศรษฐกิจดิจิทัล
DNA	Designated National Authority	หน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐ
EGSs	Environmental Goods and Services	การค้าและการลงทุนในสินค้าและบริการด้านสิ่งแวดล้อม
EIF	Enhanced Integrated Framework	ยกเว้นภาษีศุลกากรของสินค้าทุกชนิดทันที
EPZs	Export Processing Zones	เขตการแปรรูปเพื่อการส่งออก
ETP	Economic Transformation Programme	ปฏิรูปเศรษฐกิจ
FAO	Food and Agriculture Organization of United Nations	องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ
FDI	Foreign Direct Investment	การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ
FICE	Foreign capital investment fund	เงินลงทุนของกองทุนรวมที่ลงทุนในต่างประเทศ
FIZ	Free Industrial Zone	เขตปลอดอากร
FMC	Fund Management Companies	กิจการบริหารกองทุน
FSC	Federal Supply Classifications	การจัดหมู่สำหรับแคตาล็อกสินค้า โดยแยกสินค้าเป็นหมวด กำหนดสัญลักษณ์เป็นตัวเลขอารบิก 4 ตัว แทนประเภทของสินค้าและอักษร 3 ตัวแรกของชื่อบริษัทผู้ผลิต
FTA	Free Trade Agreement	ความตกลงการค้าเสรี
FTA	Free Trade Area	เขตการค้าเสรี
GATS	General Agreement on Trade in Services	ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ

คำศัพท์ย่อ	คำศัพท์ตัวเต็ม	ความหมาย
GATT	General Agreement on Tariff and Trade 1994	ความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า ฉบับปี ค.ศ. 1994 (พ.ศ. 2537)
GMOs	Genetically Modified Organisms	ดัดแปลงพันธุกรรม
GMS	Greater Mekong Subregion	กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
GSP	Generalized System of Preference	สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป
GTP	Government Transformation Programme	ปฏิรูปการบริหารจัดการประเทศ
HCFCs	Hydrochlorofluorocarbon	สารไฮโดรคลอโรฟลูโอโรคาร์บอน
HS	Harmonized System	ระบบพิกัดอัตราอากร
ICT	Info - comm Technology	กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล
IDA	International Depository Authority	องค์กรรับฝากระหว่างประเทศ
IEP	Development of an Individual Employment Plan	แผนงานในการพัฒนาศักยภาพให้แก่แรงงาน
IFRS	International Financial Reporting Standards	มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ
IL	Inclusion List	บัญชีลดภาษี
ILO	International Labor Organization	องค์การแรงงานระหว่างประเทศ
IMF	International Financial Statistics	กองทุนการเงินระหว่างประเทศ
IPOS	Intellectual Property Office of Singapore	หน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับสิทธิบัตรและระบบสืบค้นข้อมูลสิทธิบัตรออนไลน์ของสิงคโปร์
IPPC	International Plant Protection convention	ความร่วมมือระหว่างประเทศในการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของศัตรูพืช
ISDS	Investor - State Dispute Settlement	การระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน
ITA	Information Technology Agreement	ความตกลงเทคโนโลยีสารสนเทศ

คำศัพท์ย่อ	คำศัพท์ตัวเต็ม	ความหมาย
IUU	Illegal, Unreported, and Unregulated	การแก้ไขปัญหาการจับปลาแบบผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม
JAIPA	Japan Australia Economic Partnership Agreement	ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจญี่ปุ่น - ออสเตรเลีย
JTEPA	Japan - Thailand Economic Partnership Agreement	ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น
LLP	Limited Liability Partnership	ห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบ
LLRC	List of Licensed / Registered Companies	รายชื่อบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตการจดทะเบียน
LMW	Licensed Manufacturing Warehouse	ใบอนุญาตผลิตคลังสินค้า
MARPOL	International Convention for the Prevention of Pollution from Ships	อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลภาวะจากเรือ
MDTCC	Ministry of Domestic Trade, Co-operatives and Consumerism	กระทรวงการค้าภายในประเทศ, สหกรณ์และการคุ้มครองผู้บริโภค
MEAs	Multilateral Environment Agreements	ความตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อม
MEL	Ministry of Employment and Labour	กระทรวงแรงงาน
MFN	Most Favoured Nation	หลักปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้อ่อนนุเคราะห์ยิ่ง
MIPR	Ministry of Industry and Primary Resources	กระทรวงอุตสาหกรรมและทรัพยากรพื้นฐาน
MKE	Ministry of Knowledge and Economy	กระทรวงความรู้และเศรษฐกิจ
MRAs	Mutual Recognition Agreements	การรับรองทางวิชาชีพร่วมกัน
NACC	Office of the National Anti-Corruption commission	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
NAFTA	North American Free Trade Agreement	ความตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ
NCMs	Non-Conforming Measures	มาตรการที่ไม่สอดคล้อง
NCPO	National Council for Peace and Order	คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)
NGOs	Non - Governmental Organizations	องค์กรพัฒนาเอกชน
NIP	National Implementation Plans	อนุสัญญารัฐสตอกโฮล์ม

คำศัพทย่อ	คำศัพท์ตัวเต็ม	ความหมาย
NT	National Treatment	หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ
OAG	Office of the Attorney General	สำนักงานอัยการสูงสุด
OCP	Online Consumer Protection	กฎหมายที่คุ้มครองผู้บริโภคออนไลน์
ODR	Online Dispute Resolution	การระงับข้อพิพาททางออนไลน์
ODS	Ozone Depleting Substance	สารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development	องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา
OEM	Original Equipment Manufacturer	การรับจ้างผลิตสินค้า
OIE	Office International des Epizooties	องค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ
PACC	Office of Public Sector Anti-Corruption Commission	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กระทรวงยุติธรรม (ป.ป.ท.)
PBS	Pharmaceutical Benefits Scheme	เป็นหน่วยงานภายใต้ Pharmaceutical Benefits Branch คือ ไหบริกรดานยา
PCBs	Poly chlorinated Biphenyls	พีซีบี
PCDDs	Polychlorinated dibenzo-pdioxins	ไดออกซิน
PCDFs	Polychlorinated dibenzofurans	ฟิวแรน
PCT	Patent Cooperation Treaty	สนธิสัญญากฎหมายสิทธิบัตร
PEMEX		บริษัทน้ำมันแห่งชาติเม็กซิโก
PET	Polyethylene terephthalate	โรงงานผลิตเม็ดพลาสติก
PIC	Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade:	อนุสัญญารอตเตอร์ดัม ว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ
PLT	Patent Law Treaty	สนธิสัญญากฎหมายสิทธิบัตร
POPs	Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants	อนุสัญญากรุงสตอกโฮล์ม ว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน
PSR	Product Specific Rules	กฎถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้า

คำศัพท์ย่อ	คำศัพท์ตัวเต็ม	ความหมาย
RCEP	Regional Comprehensive Economic Partnership	ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค
RTAA	Reemployment Trade Adjustment Assistance	มาตรการการให้ความช่วยเหลือแก่แรงงาน
RVC	Regional Value Content	สัดส่วนมูลค่าเพิ่มภายในภูมิภาค
SBIF	Superintendencia de Bancos e Instituciones Financieras	สำนักงานกำกับกิจการธนาคารและสถาบันการเงินของชิลี
SCM Agreement	Agreement on Subsidies and Countervailing Measures	ความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้
SDRs	Special Drawing Rights	สิทธิพิเศษถอนเงิน (สินทรัพย์ประเภทหนึ่งที่ทำหน้าที่เสมือนเงินทุนสำรองระหว่างประเทศที่ IMF กำหนดขึ้น)
SIRIM	Standard and Industrial Research Institute of Malaysia	หน่วยงานตัวแทนส่งเสริมและออกมาตรฐานสินค้าให้แก่บริษัทที่ผลิตสินค้าในมาเลเซียและผลิตสินค้าจากต่างประเทศ
SMEs	Small and Medium Enterprises	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
SOEs	State-owned enterprise	รัฐวิสาหกิจ
SPS Agreement	Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures	ความตกลงว่าด้วยการใช้บังคับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช
STEER	Singapore-Thailand Enhanced Economic Relationship	ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
TAA	Trade Adjustment Assistance	กองทุนความช่วยเหลือการปรับตัวการค้า
TAAC	Trade Adjustment Assistance Centre	ศูนย์ให้ความช่วยเหลือทางการค้า
TAFTA	Thailand – Australia Free Trade Agreement	ความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย
TCFTA	Thailand-Chile Free Trade Agreement	ความตกลงการค้าเสรีไทยกับชิลี
TNZCEP	Thailand - New Zealand Closer Economic Partnership Agreement	ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์
TPFTA	Thailand – Peru Free Trade Agreement	ความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นไทย-เปรู

คำศัพท์ย่อ	คำศัพท์ตัวเต็ม	ความหมาย
TRIMs	Agreement on Trade-Related Investment Measures	ความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า
TRIPS Agreement	Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights	ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า หรือ ความตกลง TRIPS
TRQ	Tariff Rate Quota	โควตาอัตราภาษี
TTIP	Transatlantic Trade and Investment Partnership	ความตกลงการค้าระหว่างสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา
UN	The United Nations	องค์การสหประชาชาติ
UNCAC	The United Nations Convention against Corruption 2003	อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (พ.ศ. 2546)
UNEP	United Nations on Environmental Program	โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ
UPOV (1991)	The International Union for the Protection of New Varieties of Plants (1991)	อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ฉบับปี ค.ศ. 1991 (พ.ศ. 2534)
USTR	The Office of the United States Trade Representative	สำนักงานผู้แทนการค้าสหรัฐอเมริกา
VSAT	Very Small Aperture Terminal	ระบบเครือข่ายสถานีดาวเทียมขนาดเล็กวีแซท
WCT	WIPO Copyright Treaty	สนธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์
WPPT	WIPO Performance and Phonograms Treaty (1996)	สนธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง ค.ศ. 1996 (พ.ศ. 2539)
WTO	World Trade Organization	องค์การการค้าโลก

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการจัดจ้างที่ปรึกษาการศึกษาจัดทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP หรือ ความตกลง TPP) มีโครงสร้างรายงานประกอบด้วย เนื้อหา 4 บท ได้แก่ บทที่ 11 การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพิจารณาเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ของประเทศไทย บทที่ 12 การศึกษาวิเคราะห์ขอบเขตการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) และกฎระเบียบที่ประเทศไทยต้องแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับข้อบทความตกลง บทที่ 13 การศึกษาวิเคราะห์ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของประเทศสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) และระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของไทยต่อประเทศที่เข้าร่วมเจรจา รวมถึงท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อประเทศที่เข้าร่วมเจรจา และบทที่ 14 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ของประเทศไทย และข้อเสนอแนะการเตรียมความพร้อมและมาตรการเยียวยาของประเทศไทยต่อการเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP โดยมีผลการศึกษาสรุปได้ดังต่อไปนี้

บทที่ 11 การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพิจารณาเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ของประเทศไทย

ส่วนแรกเป็นผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมความตกลง TPP ของไทย ภายใต้กรอบแนวคิด PESTEL Analysis ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจของไทยในการเข้าร่วม/ไม่เข้าร่วมความตกลง TPP ทั้งด้านการเมือง (P - Political) เศรษฐกิจ (E - Economic) สังคม (S - Social) เทคโนโลยี (T - Technology) สิ่งแวดล้อม (E - Environment) กฎหมาย (L - Legal) ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยหลักที่จะส่งผลให้ไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง TPP ขึ้นอยู่กับความพร้อมของประเทศที่จะปฏิรูปและยกระดับประสิทธิภาพของประเทศให้สูงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในหลายมิติ เช่น การพัฒนาธรรมาภิบาลในการบริหารภาครัฐ การปรับปรุงสาระของกฎหมายให้ทันสมัย การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การปรับกระบวนการแข่งขันนโยบายไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน การยกระดับมาตรฐานและสิทธิเสรีภาพของแรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เป็นต้น

หากไทยกำหนดทิศทางเชิงนโยบายให้ความสำคัญกับความตกลงการค้าเสรีในบริบทอื่นมากกว่าความตกลง TPP (เช่น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ ASEAN+6) หรือไม่มีความพร้อมในการปรับกระบวนการตัดสินใจการพัฒนาของประเทศอย่างจริงจังไปสู่มาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐานหรือประเด็นการพัฒนาที่ยังเป็นจุดอ่อนของประเทศ เช่น ระบบทรัพย์สินทางปัญญา ระบบการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ แรงงาน สิ่งแวดล้อม การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และพัฒนาการภาคบริการ เป็นต้น ก็จะส่งผลให้ไทยมีแนวโน้มเลือกไม่เข้าร่วมความตกลง TPP ขณะที่ในส่วนปัจจัยด้านภูมิรัฐศาสตร์ การตัดสินใจเข้าร่วมความตกลง TPP ของไทยย่อมหมายถึงการยอมรับบทบาทของสหรัฐอเมริกาในฐานะผู้นำการพัฒนาของภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก และลดความสำคัญด้านบทบาทของจีนลง แต่หากไทยพิจารณาเห็นว่าจีนสมควรที่จะเป็นผู้นำการพัฒนา

ภูมิภาคมากกว่าสหรัฐอเมริกา และต้องการมุ่งเน้นที่จะขยายมูลค่าการค้าและการลงทุนภายในภูมิภาคเป็นสำคัญ แต่ให้น้ำหนักกับการค้าและการลงทุนในภูมิภาคอื่นๆ ของเศรษฐกิจโลกน้อยกว่า ก็จะส่งผลให้ไทยเสี่ยงจะไม่เข้าร่วมความตกลง TPP ในที่สุด นอกจากนี้ ท่าทีในภาพรวมของภาคประชาสังคม ซึ่งอาจเห็นชอบหรือต่อต้านแนวทางของทางการไทยที่จะเข้าร่วมความตกลง TPP ก็จะเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่จะมีส่วนชี้ขาดการตัดสินใจสุดท้ายของประเทศต่อการดำเนินการต่อไปได้

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ผลดีผลเสียของปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลง TPP กรณีเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง และวิเคราะห์ผลดีผลเสียกรณีไม่เข้าร่วมการเจรจาเพื่อเป็นสมาชิกความตกลง TPP ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ทั้งผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น การวิเคราะห์ครอบคลุมมิติ ทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย และสิ่งแวดล้อม โดยวิเคราะห์เป็นรายข้อบทความตกลง TPP โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

ข้อบทความตกลง	ผลกระทบจากการปฏิบัติตามพันธกรณี		ผลกระทบหากไม่เข้าร่วมการเจรจา	
	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ
ข้อบทที่ 2 หลักการปฏิบัติเยี่ยง คนชาติและการเข้าถึง ตลาดสินค้า	7 ประเด็น	2 ประเด็น	2 ประเด็น	3 ประเด็น
ข้อบทที่ 3 กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า และการปฏิบัติเกี่ยวกับ ถิ่นกำเนิดสินค้า	5 ประเด็น	1 ประเด็น	1 ประเด็น	3 ประเด็น
ข้อบทที่ 4 สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	2 ประเด็น	2 ประเด็น	ไม่มี	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 5 การจัดการศุลกากรและ การอำนวยความสะดวก ทางการค้า	4 ประเด็น	ไม่มี	ไม่มี	3 ประเด็น
ข้อบทที่ 6 มาตรการเยียวยาทาง การค้า	ไม่มี	3 ประเด็น	ไม่มี	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 7 มาตรการสุขอนามัยและ สุขอนามัยพืช	2 ประเด็น	1 ประเด็น	ไม่มี	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 8 อุปสรรคทางเทคนิคต่อ การค้า	3 ประเด็น	ไม่มี	ไม่มี	1 ประเด็น

ข้อบกพร่องความตกลง	ผลกระทบจากการปฏิบัติตามพันธกรณี		ผลกระทบหากไม่เข้าร่วมการเจรจา	
	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ
ข้อบทที่ 9 การลงทุน	2 ประเด็น	3 ประเด็น	1 ประเด็น	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 10 การค้าบริการ ข้ามพรมแดน	3 ประเด็น	ไม่มี	1 ประเด็น	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 11 การบริการภาคการเงิน	3 ประเด็น	ไม่มี	1 ประเด็น	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 12 การเข้าเมืองชั่วคราว สำหรับผู้เดินทางเพื่อทำ ธุรกิจ	2 ประเด็น	1 ประเด็น	1 ประเด็น	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 13 โทรคมนาคม	4 ประเด็น	2 ประเด็น	4 ประเด็น	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 14 พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	1 ประเด็น	3 ประเด็น	2 ประเด็น	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 15 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ	3 ประเด็น	1 ประเด็น	ไม่มี	3 ประเด็น
ข้อบทที่ 16 นโยบายการแข่งขัน	3 ประเด็น	ไม่มี	ไม่มี	4 ประเด็น
ข้อบทที่ 17 รัฐวิสาหกิจและการ กำหนดการผูกขาดในบาง กิจการ	3 ประเด็น	1 ประเด็น	1 ประเด็น	3 ประเด็น
ข้อบทที่ 18 ทรัพย์สินทางปัญญา	8 ประเด็น	6 ประเด็น	ไม่มี	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 19 แรงงาน	1 ประเด็น	3 ประเด็น	2 ประเด็น	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 20 สิ่งแวดล้อม	2 ประเด็น	1 ประเด็น	1 ประเด็น	2 ประเด็น

ข้อบกพร่องความตกลง	ผลกระทบจากการปฏิบัติตามพันธกรณี		ผลกระทบหากไม่เข้าร่วมการเจรจา	
	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ
ข้อบทที่ 21 ความร่วมมือและการ เสริมสร้างความสามารถ	2 ประเด็น	1 ประเด็น	2 ประเด็น	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 22 ความสามารถในการ แข่งขันและการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ	3 ประเด็น	2 ประเด็น	ไม่มี	3 ประเด็น
ข้อบทที่ 23 การพัฒนา	3 ประเด็น	ไม่มี	ไม่มี	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 24 วิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม	2 ประเด็น	1 ประเด็น	1 ประเด็น	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 26 ความโปร่งใสและการ ต่อต้านการคอร์รัปชัน	4 ประเด็น	ไม่มี	ไม่มี	4 ประเด็น
ข้อบทที่ 28 การระงับข้อพิพาท	2 ประเด็น	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี

บทที่ 12 การศึกษาวิเคราะห์ข้อบกพร่องการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) และกฎระเบียบที่ประเทศไทยต้องแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องความตกลง

สาระสำคัญของบทที่ 12 ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน คือ (1) สรุปสาระสำคัญของข้อบกพร่องในความตกลง TPP ทั้ง 30 ข้อบท (2) ศึกษาวิเคราะห์มาตรการที่ไม่สอดคล้อง (Non-Conforming Measures: NCMs) ของไทยต่อข้อบทที่ประเทศไทยยังไม่พร้อมเปิดเสรี และ (3) กฎระเบียบที่ไทยควรแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับแต่ละข้อบทภายใต้ความตกลง TPP

ข้อบทที่ได้นำเสนอมาตรการ NCMs สำหรับประเทศไทยเพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดขอบเขตการเจรจา มาตรการบางอย่างที่ไม่สอดคล้องกับพันธกรณีตามความตกลง TPP มีทั้งสิ้น 14 ข้อบท ได้แก่ ข้อบทที่ 2 หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและการเข้าถึงตลาดสินค้า ข้อบทที่ 5 การจัดการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า ข้อบทที่ 9 การลงทุน ข้อบทที่ 10 การค้าบริการข้ามพรมแดน ข้อบทที่ 11 การบริการภาคการเงิน ข้อบทที่ 12 การเข้าเมืองชั่วคราวสำหรับผู้เดินทางเพื่อทำธุรกิจ ข้อบทที่ 13 โทรมนาคมน ข้อบทที่ 14 พาณิชนียอิเล็กทรอนิกส์ ข้อบทที่ 15 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ข้อบทที่ 16 นโยบายการแข่งขัน ข้อบทที่ 17

รัฐวิสาหกิจและการกำหนดการผูกขาดในบางกิจการ ข้อบทที่ 19 แรงงาน ข้อบทที่ 26 ความโปร่งใสและการต่อต้านการคอร์รัปชัน และข้อบทที่ 28 การระงับข้อพิพาท โดยในอนาคตหากประเทศไทยมีการเจรจาเพื่อเข้าร่วมความตกลง TPP สามารถใช้แนวทางเหล่านี้ในการกำหนด NCMs ที่เหมาะสมกับแต่ละข้อบท เพื่อปกป้องผลประโยชน์ที่ไทยควรรักษาไว้ หรือชะลอการเปิดเสรีออกไปจนกว่าประเทศไทยจะมีความพร้อม

สืบเนื่องจากความตกลง TPP มุ่งส่งเสริมให้เกิดการค้าเสรีและเป็นธรรมในหมู่ประเทศภาคี มุ่งยกระดับมาตรฐานความตกลง TPP ให้สูงกว่าความตกลงการค้าเสรีที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยมีความครอบคลุมรอบด้านทั้งการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุน รวมทั้งมุ่งก่อให้เกิดการปฏิรูปและสร้างความสอดคล้องของกฎระเบียบทางเศรษฐกิจโลกใหม่ ดังนั้น ในบรรดาประเทศสมาชิก TPP หลายประเทศจึงต้องมีการปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสูงของความตกลง TPP โดยจากการศึกษาวิเคราะห์ พบว่าหากประเทศไทยจะเข้าร่วมความตกลง TPP ในอนาคต อาจมีความจำเป็นที่ต้องแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนกฎระเบียบเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับแต่ละข้อบทภายใต้ความตกลง TPP อย่างน้อย 18 ข้อบท ได้แก่ ข้อบทที่ 3 กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าและการปฏิบัติเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า ข้อบทที่ 5 การจัดการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า ข้อบทที่ 6 มาตรการเยียวยาทางการค้า ข้อบทที่ 7 มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ข้อบทที่ 8 อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า ข้อบทที่ 9 การลงทุน ข้อบทที่ 10 การค้าบริการข้ามพรมแดน ข้อบทที่ 11 การบริการภาคการเงิน ข้อบทที่ 12 การเข้าเมืองชั่วคราวสำหรับผู้เดินทางเพื่อทำธุรกิจ ข้อบทที่ 13 โทศมนาคม ข้อบทที่ 14 พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ข้อบทที่ 15 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ข้อบทที่ 16 นโยบายการแข่งขัน ข้อบทที่ 17 รัฐวิสาหกิจและการกำหนดการผูกขาดในบางกิจการ ข้อบทที่ 18 ทรัพย์สินทางปัญญา ข้อบทที่ 19 แรงงาน ข้อบทที่ 20 สิ่งแวดล้อม และข้อบทที่ 26 ความโปร่งใสและการต่อต้านการคอร์รัปชัน

บทที่ 13 การศึกษาวิเคราะห์ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของประเทศสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) และระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของไทยต่อประเทศที่เข้าร่วมเจรจา รวมถึงท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อประเทศที่เข้าร่วมเจรจา

สาระสำคัญของบทที่ 13 เป็นการศึกษาวิเคราะห์ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของประเทศสมาชิกความตกลง TPP ทั้ง 12 ประเทศ ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของไทยต่อแต่ละประเทศสมาชิกความตกลง TPP รวมทั้งท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมเจรจาทั้ง 12 ประเทศ

ภายใต้ความตกลง TPP จะกระตุ้นการเปิดตลาดโดยทยอยลดภาษีสินค้าถึง 18,000 รายการ สำหรับสินค้าอุตสาหกรรม ประเทศภาคีตกลงจะยกเลิกหรือลดภาษีและมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี โดยส่วนใหญ่มีผลบังคับใช้ทันที ขณะที่สินค้าบางชนิดมีระยะเวลาทยอยลดภาษีที่ล่าช้าออกไปตามที่ประเทศภาคีได้ตกลงกันไว้ ส่วนสินค้าเกษตรกรรม จะยกเลิกหรือลดภาษีและมาตรการกีดกันอื่นๆ เช่นเดียวกัน โดยส่วนใหญ่มีผลบังคับใช้ทันที หรือทยอยลดภาษีในกลุ่มสินค้าอ่อนไหว โดยคาดว่าจะเพิ่มมูลค่าการค้าตลอดจนช่วยสร้างและยกระดับการจ้างงานภายในประเทศภาคีซึ่งมีประชากรมากกว่า 800 ล้านคน

ส่วนการเปิดตลาดการค้าบริการและการลงทุนนั้น ประเทศภาคีเจรจาด้วยแนวทาง Negative List กล่าวคือ ทุกประเทศจะระบุสาขาที่ยังไม่ต้องการเปิดเสรี รวมทั้งการสงวนสิทธิ์ที่จะออกกฎระเบียบบางอย่างที่ไม่สอดคล้องกับพันธกรณี หรือข้อสงวน (NCMs) หรือกำหนดระยะเวลาปรับตัวจนกว่าจะพร้อมปฏิบัติตามพันธสัญญาที่ให้ไว้ภายใต้ความตกลง TPP

สำหรับท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยในการเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP นั้น สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ (1) ท่าทีการเจรจาสำหรับประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียน ได้แก่ ประเทศบรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม โดยอาศัยการเปิดเสรีภายใต้กรอบอาเซียนเป็นพื้นฐาน ประกอบกับอาศัยความตกลง TPP ในการขยายการเปิดเสรีให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น (2) ท่าทีการเจรจาสำหรับประเทศที่ไทยมีความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) ด้วย ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย ชิลี ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ และเปรู โดยอาศัยความตกลง TPP เพื่อเป็นประโยชน์ในการเจรจาในประเด็นที่ยังไม่สามารถตกลงร่วมกันได้ภายใต้กรอบความตกลงการค้าเสรี (FTA) (3) ท่าทีการเจรจาสำหรับประเทศที่ไทยยังไม่มี ความตกลงการค้าเสรี (FTA) ด้วย ได้แก่ ประเทศแคนาดา เม็กซิโก และสหรัฐอเมริกา โดยความตกลง TPP จะช่วยให้ไทยได้เปิดตลาดในกลุ่มประเทศความตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement: NAFTA) ซึ่งเป็นตลาดที่มีศักยภาพสูง โดยไม่จำเป็นต้องเจรจาความตกลงการค้าเสรี (FTA) กับทั้ง 3 ชาติเป็นรายประเทศ

บทที่ 14 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ของประเทศไทย และข้อเสนอแนะการเตรียมความพร้อมและมาตรการเยียวยาของประเทศไทยต่อการเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP

สาระสำคัญของบทที่ 14 ได้วิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อเสียของไทยในการเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP โดยนำข้อมูลสรุปจากการประมวลผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณจากการศึกษาด้วยแบบจำลอง GTAP Version 9 ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง TPP ของประเทศไทยจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย กรณีที่ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าเป็นสมาชิกความตกลง TPP จะส่งผลดีต่อประเทศไทยมากที่สุด ทั้งในรูปของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น มูลค่าการส่งออกและการลงทุนที่เพิ่มสูงขึ้น ผลตอบแทนปัจจัยการผลิตที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งสวัสดิการสังคมโดยรวมจะเพิ่มสูงขึ้น ทางตรงกันข้าม หากประเทศไทยไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง TPP แต่ประเทศสมาชิกอาเซียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง TPP จะเกิดผลกระทบด้านลบต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยมากที่สุด ทั้งในรูปของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่ลดลง มูลค่าการส่งออกที่ลดลง การลงทุนจากต่างประเทศที่ลดลง

นอกจากนี้ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพทั้งการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการประชุมระดมสมองผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังสรุปได้ว่า การเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง TPP ของไทยจะส่งผลดีด้านการค้าและการลงทุนของไทย รวมทั้งจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้การค้าระหว่างประเทศนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ในกรณีที่ไทยเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP จะส่งผลให้การค้าและการลงทุนกับประเทศสหรัฐอเมริกา เม็กซิโก และแคนาดา มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งจะสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรมของไทยอยู่ในห่วงโซ่อุปทานโลกต่อไป ซึ่งจะเป็นการรักษาและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของ

อุตสาหกรรมหลักของประเทศไทย ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนในประชาคมโลกด้านความมั่นคงและความมีเสถียรภาพของนโยบายเศรษฐกิจไทยในอนาคต ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง TPP จะส่งผลให้ผู้บริโภคในประเทศไทยมีโอกาสเลือกซื้อสินค้าและบริการที่หลากหลายขึ้น อย่างไรก็ตาม การเข้าร่วมความตกลง TPP จะส่งผลกระทบต่อตลาดสินค้าและบริการในประเทศแข่งขันรุนแรงขึ้น ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความสามารถในการแข่งขันต่ำและไม่สามารถปรับตัวได้จะได้รับผลกระทบจากการสูญเสียตลาด ตลาดสินค้าเกษตรในประเทศจะแข่งขันรุนแรงขึ้น เกษตรกรจะได้รับผลกระทบจากการสูญเสียตลาด รวมทั้งค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขอาจปรับตัวสูงขึ้นเนื่องจากการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เข้มงวดมากขึ้น

บทนี้ยังได้สรุปข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทย เป็นรายข้อบทและแนวทางในการเจรจาเป็นรายประเทศ นอกจากนี้ ยังได้สรุปข้อเสนอแนะแนวทางการเจรจาและมาตรการเยียวยาต่อผู้ที่ได้รับผลกระทบของไทย กรณีเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP โดยสามารถนำกรณีศึกษาด้านมาตรการเยียวยาต่อผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ แคนาดา และญี่ปุ่น มาเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการเยียวยาที่เหมาะสมของประเทศไทย โดยไทยควรคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และ/หรือ ผู้ที่ได้รับผลกระทบ (Program Coverage) ซึ่งแบ่งเป็น ด้านแรงงาน ด้านบริษัท และด้านเกษตรกร (2) การกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และ/หรือ ผู้ที่ได้รับผลกระทบ (Eligibility Criteria) โดยให้ความสำคัญต่อประสิทธิภาพและศักยภาพทางด้านการแข่งขัน (3) ผลประโยชน์ทดแทน (Benefit) และ (4) การกำกับดูแลและการบริหารจัดการ (Management)

จากกรณีศึกษาของทั้ง 4 ประเทศ พบว่า บางประเทศนั้นมีมาตรการเยียวยาที่ใช้สำหรับความตกลงการค้าเสรีทุกฉบับ ขณะที่บางประเทศจะมีการกำหนดมาตรการเยียวยาที่ใช้เฉพาะผลกระทบที่เกิดจากความตกลง TPP สำหรับประเทศไทยนั้น สามารถที่จะกำหนดมาตรการเยียวยาตาม “โครงการช่วยเหลือเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า” (หรือ กองทุน FTA) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือในระยะสั้นแก่ภาคการผลิตสินค้าและบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า โดยความช่วยเหลือต้องดำเนินการและมีผลสัมฤทธิ์ในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี เพื่อให้สามารถปรับตัวหรือปรับเปลี่ยนให้สามารถแข่งขันได้ โดยความช่วยเหลือจะไม่เน้นการอุดหนุนด้วยตัวเงิน และต้องดำเนินการโดยไม่ขัดกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นสมาชิก

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการจัดจ้างที่ปรึกษาการศึกษาจัดทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP หรือ ความตกลง TPP) มีโครงสร้างรายงานประกอบด้วย เนื้อหา 4 บท ได้แก่ บทที่ 11 การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพิจารณาเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ของประเทศไทย บทที่ 12 การศึกษาวิเคราะห์ขอบเขตการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) และกฎระเบียบที่ประเทศไทยต้องแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับข้อบทความตกลง บทที่ 13 การศึกษาวิเคราะห์ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของประเทศสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) และระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของไทยต่อประเทศที่เข้าร่วมเจรจา รวมถึงท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อประเทศที่เข้าร่วมเจรจา และบทที่ 14 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ของประเทศไทย และข้อเสนอแนะการเตรียมความพร้อมและมาตรการเยียวยาของประเทศไทยต่อการเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP โดยมีผลการศึกษาสรุปได้ดังต่อไปนี้

บทที่ 11 การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพิจารณาเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ของประเทศไทย

ส่วนแรกเป็นผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมความตกลง TPP ของไทย ภายใต้กรอบแนวคิด PESTEL Analysis ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจของไทยในการเข้าร่วม/ไม่เข้าร่วมความตกลง TPP ทั้งด้านการเมือง (P - Political) เศรษฐกิจ (E - Economic) สังคม (S - Social) เทคโนโลยี (T - Technology) สิ่งแวดล้อม (E - Environment) กฎหมาย (L - Legal) ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยหลักที่จะส่งผลให้ไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง TPP ขึ้นอยู่กับความพร้อมของประเทศที่จะปฏิรูปและยกระดับประสิทธิภาพของประเทศให้สูงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในหลายมิติ เช่น การพัฒนาธรรมาภิบาลในการบริหารภาครัฐ การปรับปรุงสาระของกฎหมายให้ทันสมัย การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การปรับกระบวนการแข่งขันนโยบายไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน การยกระดับมาตรฐานและสิทธิเสรีภาพของแรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เป็นต้น

หากไทยกำหนดทิศทางเชิงนโยบายให้ความสำคัญกับความตกลงการค้าเสรีในบริบทอื่นมากกว่าความตกลง TPP (เช่น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ ASEAN+6) หรือไม่มีความพร้อมในการปรับกระบวนการตัดสินใจการพัฒนาของประเทศอย่างจริงจังไปสู่มาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐานหรือประเด็นการพัฒนาที่ยังเป็นจุดอ่อนของประเทศ เช่น ระบบทรัพย์สินทางปัญญา ระบบการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ แรงงาน สิ่งแวดล้อม การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และพัฒนาการภาคบริการ เป็นต้น ก็จะส่งผลให้ไทยมีแนวโน้มเลือกไม่เข้าร่วมความตกลง TPP ขณะที่ในส่วนปัจจัยด้านภูมิรัฐศาสตร์ การตัดสินใจเข้าร่วมความตกลง TPP ของไทยย่อมหมายถึงการยอมรับบทบาทของสหรัฐอเมริกาในฐานะผู้นำการพัฒนาของภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก และลดความสำคัญด้านบทบาทของจีนลง แต่หากไทยพิจารณาเห็นว่าจีนสมควรที่จะเป็นผู้นำการพัฒนา

ภูมิภาคมากกว่าสหรัฐอเมริกา และต้องการมุ่งเน้นที่จะขยายมูลค่าการค้าและการลงทุนภายในภูมิภาคเป็นสำคัญ แต่ให้น้ำหนักกับการค้าและการลงทุนในภูมิภาคอื่นๆ ของเศรษฐกิจโลกน้อยกว่า ก็จะส่งผลให้ไทยเสี่ยงจะไม่เข้าร่วมความตกลง TPP ในที่สุด นอกจากนี้ ท่าทีในภาพรวมของภาคประชาสังคม ซึ่งอาจเห็นชอบหรือต่อต้านแนวทางของทางการไทยที่จะเข้าร่วมความตกลง TPP ก็จะเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่จะมีส่วนชี้ขาดการตัดสินใจสุดท้ายของประเทศต่อการดำเนินการต่อไปได้

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ผลดีผลเสียของปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลง TPP กรณีเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง และวิเคราะห์ผลดีผลเสียกรณีไม่เข้าร่วมการเจรจาเพื่อเป็นสมาชิกความตกลง TPP ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ทั้งผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น การวิเคราะห์ครอบคลุมมิติ ทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย และสิ่งแวดล้อม โดยวิเคราะห์เป็นรายข้อบทความตกลง TPP โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

ข้อบทความตกลง	ผลกระทบจากการปฏิบัติตามพันธกรณี		ผลกระทบหากไม่เข้าร่วมการเจรจา	
	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ
ข้อบทที่ 2 หลักการปฏิบัติเยี่ยง คนชาติและการเข้าถึง ตลาดสินค้า	7 ประเด็น	2 ประเด็น	2 ประเด็น	3 ประเด็น
ข้อบทที่ 3 กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า และการปฏิบัติเกี่ยวกับ ถิ่นกำเนิดสินค้า	5 ประเด็น	1 ประเด็น	1 ประเด็น	3 ประเด็น
ข้อบทที่ 4 สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	2 ประเด็น	2 ประเด็น	ไม่มี	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 5 การจัดการศุลกากรและ การอำนวยความสะดวก ทางการค้า	4 ประเด็น	ไม่มี	ไม่มี	3 ประเด็น
ข้อบทที่ 6 มาตรการเยียวยาทาง การค้า	ไม่มี	3 ประเด็น	ไม่มี	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 7 มาตรการสุขอนามัยและ สุขอนามัยพืช	2 ประเด็น	1 ประเด็น	ไม่มี	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 8 อุปสรรคทางเทคนิคต่อ การค้า	3 ประเด็น	ไม่มี	ไม่มี	1 ประเด็น

ข้อบกพร่องความตกลง	ผลกระทบจากการปฏิบัติตามพันธกรณี		ผลกระทบหากไม่เข้าร่วมการเจรจา	
	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ
ข้อบทที่ 9 การลงทุน	2 ประเด็น	3 ประเด็น	1 ประเด็น	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 10 การค้าบริการ ข้ามพรมแดน	3 ประเด็น	ไม่มี	1 ประเด็น	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 11 การบริการภาคการเงิน	3 ประเด็น	ไม่มี	1 ประเด็น	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 12 การเข้าเมืองชั่วคราว สำหรับผู้เดินทางเพื่อทำ ธุรกิจ	2 ประเด็น	1 ประเด็น	1 ประเด็น	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 13 โทรคมนาคม	4 ประเด็น	2 ประเด็น	4 ประเด็น	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 14 พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	1 ประเด็น	3 ประเด็น	2 ประเด็น	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 15 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ	3 ประเด็น	1 ประเด็น	ไม่มี	3 ประเด็น
ข้อบทที่ 16 นโยบายการแข่งขัน	3 ประเด็น	ไม่มี	ไม่มี	4 ประเด็น
ข้อบทที่ 17 รัฐวิสาหกิจและการ กำหนดการผูกขาดในบาง กิจการ	3 ประเด็น	1 ประเด็น	1 ประเด็น	3 ประเด็น
ข้อบทที่ 18 ทรัพย์สินทางปัญญา	8 ประเด็น	6 ประเด็น	ไม่มี	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 19 แรงงาน	1 ประเด็น	3 ประเด็น	2 ประเด็น	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 20 สิ่งแวดล้อม	2 ประเด็น	1 ประเด็น	1 ประเด็น	2 ประเด็น

ข้อบกพร่องความตกลง	ผลกระทบจากการปฏิบัติตามพันธกรณี		ผลกระทบหากไม่เข้าร่วมการเจรจา	
	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ	ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ
ข้อบทที่ 21 ความร่วมมือและการ เสริมสร้างความสามารถ	2 ประเด็น	1 ประเด็น	2 ประเด็น	1 ประเด็น
ข้อบทที่ 22 ความสามารถในการ แข่งขันและการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ	3 ประเด็น	2 ประเด็น	ไม่มี	3 ประเด็น
ข้อบทที่ 23 การพัฒนา	3 ประเด็น	ไม่มี	ไม่มี	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 24 วิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม	2 ประเด็น	1 ประเด็น	1 ประเด็น	2 ประเด็น
ข้อบทที่ 26 ความโปร่งใสและการ ต่อต้านการคอร์รัปชัน	4 ประเด็น	ไม่มี	ไม่มี	4 ประเด็น
ข้อบทที่ 28 การระงับข้อพิพาท	2 ประเด็น	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี

บทที่ 12 การศึกษาวิเคราะห์ข้อบกพร่องการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) และกฎระเบียบที่ประเทศไทยต้องแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องความตกลง

สาระสำคัญของบทที่ 12 ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน คือ (1) สรุปสาระสำคัญของข้อบกพร่องในความตกลง TPP ทั้ง 30 ข้อบท (2) ศึกษาวิเคราะห์มาตรการที่ไม่สอดคล้อง (Non-Conforming Measures: NCMs) ของไทยต่อข้อบทที่ประเทศไทยยังไม่พร้อมเปิดเสรี และ (3) กฎระเบียบที่ไทยควรแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับแต่ละข้อบทภายใต้ความตกลง TPP

ข้อบทที่ได้นำเสนอมาตรการ NCMs สำหรับประเทศไทยเพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดขอบเขตการเจรจา มาตรการบางอย่างที่ไม่สอดคล้องกับพันธกรณีตามความตกลง TPP มีทั้งสิ้น 14 ข้อบท ได้แก่ ข้อบทที่ 2 หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและการเข้าถึงตลาดสินค้า ข้อบทที่ 5 การจัดการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า ข้อบทที่ 9 การลงทุน ข้อบทที่ 10 การค้าบริการข้ามพรมแดน ข้อบทที่ 11 การบริการภาคการเงิน ข้อบทที่ 12 การเข้าเมืองชั่วคราวสำหรับผู้เดินทางเพื่อทำธุรกิจ ข้อบทที่ 13 โทรมคมนาคม ข้อบทที่ 14 พาณิชนียอิเล็กทรอนิกส์ ข้อบทที่ 15 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ข้อบทที่ 16 นโยบายการแข่งขัน ข้อบทที่ 17

รัฐวิสาหกิจและการกำหนดการผูกขาดในบางกิจการ ข้อบทที่ 19 แรงงาน ข้อบทที่ 26 ความโปร่งใสและการต่อต้านการคอร์รัปชัน และข้อบทที่ 28 การระงับข้อพิพาท โดยในอนาคตหากประเทศไทยมีการเจรจาเพื่อเข้าร่วมความตกลง TPP สามารถใช้แนวทางเหล่านี้ในการกำหนด NCMs ที่เหมาะสมกับแต่ละข้อบท เพื่อปกป้องผลประโยชน์ที่ไทยควรรักษาไว้ หรือชะลอการเปิดเสรีออกไปจนกว่าประเทศไทยจะมีความพร้อม

สืบเนื่องจากความตกลง TPP มุ่งส่งเสริมให้เกิดการค้าเสรีและเป็นธรรมในหมู่ประเทศภาคี มุ่งยกระดับมาตรฐานความตกลง TPP ให้สูงกว่าความตกลงการค้าเสรีที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยมีความครอบคลุมรอบด้านทั้งการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุน รวมทั้งมุ่งก่อให้เกิดการปฏิรูปและสร้างความสอดคล้องของกฎระเบียบทางเศรษฐกิจโลกใหม่ ดังนั้น ในบรรดาประเทศสมาชิก TPP หลายประเทศจึงต้องมีการปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสูงของความตกลง TPP โดยจากการศึกษาวิเคราะห์ พบว่าหากประเทศไทยจะเข้าร่วมความตกลง TPP ในอนาคต อาจมีความจำเป็นที่ต้องแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนกฎระเบียบเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับแต่ละข้อบทภายใต้ความตกลง TPP อย่างน้อย 18 ข้อบท ได้แก่ ข้อบทที่ 3 กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าและการปฏิบัติเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า ข้อบทที่ 5 การจัดการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า ข้อบทที่ 6 มาตรการเยียวยาทางการค้า ข้อบทที่ 7 มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ข้อบทที่ 8 อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า ข้อบทที่ 9 การลงทุน ข้อบทที่ 10 การค้าบริการข้ามพรมแดน ข้อบทที่ 11 การบริการภาคการเงิน ข้อบทที่ 12 การเข้าเมืองชั่วคราวสำหรับผู้เดินทางเพื่อทำธุรกิจ ข้อบทที่ 13 โทศมนาคม ข้อบทที่ 14 พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ข้อบทที่ 15 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ข้อบทที่ 16 นโยบายการแข่งขัน ข้อบทที่ 17 รัฐวิสาหกิจและการกำหนดการผูกขาดในบางกิจการ ข้อบทที่ 18 ทรัพย์สินทางปัญญา ข้อบทที่ 19 แรงงาน ข้อบทที่ 20 สิ่งแวดล้อม และข้อบทที่ 26 ความโปร่งใสและการต่อต้านการคอร์รัปชัน

บทที่ 13 การศึกษาวิเคราะห์ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของประเทศสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) และระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของไทยต่อประเทศที่เข้าร่วมเจรจา รวมถึงท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อประเทศที่เข้าร่วมเจรจา

สาระสำคัญของบทที่ 13 เป็นการศึกษาวิเคราะห์ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของประเทศสมาชิกความตกลง TPP ทั้ง 12 ประเทศ ระดับการเปิดตลาดสินค้า การบริการ และการลงทุนของไทยต่อแต่ละประเทศสมาชิกความตกลง TPP รวมทั้งท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยต่อประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมเจรจาทั้ง 12 ประเทศ

ภายใต้ความตกลง TPP จะกระตุ้นการเปิดตลาดโดยทยอยลดภาษีสินค้าถึง 18,000 รายการ สำหรับสินค้าอุตสาหกรรม ประเทศภาคีตกลงจะยกเลิกหรือลดภาษีและมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี โดยส่วนใหญ่มีผลบังคับใช้ทันที ขณะที่สินค้าบางชนิดมีระยะเวลาทยอยลดภาษีที่ล่าช้าออกไปตามที่ประเทศภาคีได้ตกลงกันไว้ ส่วนสินค้าเกษตรกรรม จะยกเลิกหรือลดภาษีและมาตรการกีดกันอื่นๆ เช่นเดียวกัน โดยส่วนใหญ่มีผลบังคับใช้ทันที หรือทยอยลดภาษีในกลุ่มสินค้าอ่อนไหว โดยคาดว่าจะเพิ่มมูลค่าการค้าตลอดจนช่วยสร้างและยกระดับการจ้างงานภายในประเทศภาคีซึ่งมีประชากรมากกว่า 800 ล้านคน

ส่วนการเปิดตลาดการค้าบริการและการลงทุนนั้น ประเทศภาคีเจรจาด้วยแนวทาง Negative List กล่าวคือ ทุกประเทศจะระบุสาขาที่ยังไม่ต้องการเปิดเสรี รวมทั้งการสงวนสิทธิ์ที่จะออกกฎระเบียบบางอย่างที่ไม่สอดคล้องกับพันธกรณี หรือข้อสงวน (NCMs) หรือกำหนดระยะเวลาปรับตัวจนกว่าจะพร้อมปฏิบัติตามพันธสัญญาที่ให้ไว้ภายใต้ความตกลง TPP

สำหรับท่าทีการเจรจาการเปิดตลาดที่เหมาะสมของไทยในการเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP นั้น สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ (1) ท่าทีการเจรจาสำหรับประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียน ได้แก่ ประเทศบรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม โดยอาศัยการเปิดเสรีภายใต้กรอบอาเซียนเป็นพื้นฐาน ประกอบกับอาศัยความตกลง TPP ในการขยายการเปิดเสรีให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น (2) ท่าทีการเจรจาสำหรับประเทศที่ไทยมีความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) ด้วย ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย ชิลี ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ และเปรู โดยอาศัยความตกลง TPP เพื่อเป็นประโยชน์ในการเจรจาในประเด็นที่ยังไม่สามารถตกลงร่วมกันได้ภายใต้กรอบความตกลงการค้าเสรี (FTA) (3) ท่าทีการเจรจาสำหรับประเทศที่ไทยยังไม่มี ความตกลงการค้าเสรี (FTA) ด้วย ได้แก่ ประเทศแคนาดา เม็กซิโก และสหรัฐอเมริกา โดยความตกลง TPP จะช่วยให้ไทยได้เปิดตลาดในกลุ่มประเทศความตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement: NAFTA) ซึ่งเป็นตลาดที่มีศักยภาพสูง โดยไม่จำเป็นต้องเจรจาความตกลงการค้าเสรี (FTA) กับทั้ง 3 ชาติเป็นรายประเทศ

บทที่ 14 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ของประเทศไทย และข้อเสนอแนะการเตรียมความพร้อมและมาตรการเยียวยาของประเทศไทยต่อการเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP

สาระสำคัญของบทที่ 14 ได้วิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อเสียของไทยในการเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP โดยนำข้อมูลสรุปจากการประมวลผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณจากการศึกษาด้วยแบบจำลอง GTAP Version 9 ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง TPP ของประเทศไทยจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย กรณีที่ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าเป็นสมาชิกความตกลง TPP จะส่งผลดีต่อประเทศไทยมากที่สุด ทั้งในรูปของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น มูลค่าการส่งออกและการลงทุนที่เพิ่มสูงขึ้น ผลตอบแทนปัจจัยการผลิตที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งสวัสดิการสังคมโดยรวมจะเพิ่มสูงขึ้น ทางตรงกันข้าม หากประเทศไทยไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง TPP แต่ประเทศสมาชิกอาเซียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง TPP จะเกิดผลกระทบด้านลบต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยมากที่สุด ทั้งในรูปของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่ลดลง มูลค่าการส่งออกที่ลดลง การลงทุนจากต่างประเทศที่ลดลง

นอกจากนี้ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพทั้งการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการประชุมระดมสมองผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังสรุปได้ว่า การเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง TPP ของไทยจะส่งผลดีด้านการค้าและการลงทุนของไทย รวมทั้งจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้การค้าระหว่างประเทศนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ในกรณีที่ไทยเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP จะส่งผลให้การค้าและการลงทุนกับประเทศสหรัฐอเมริกา เม็กซิโก และแคนาดา มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งจะสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรมของไทยอยู่ในห่วงโซ่อุปทานโลกต่อไป ซึ่งจะเป็นการรักษาและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของ

อุตสาหกรรมหลักของประเทศไทย ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนในประชาคมโลกด้านความมั่นคงและความมีเสถียรภาพของนโยบายเศรษฐกิจไทยในอนาคต ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลง TPP จะส่งผลให้ผู้บริโภคในประเทศไทยมีโอกาสเลือกซื้อสินค้าและบริการที่หลากหลายขึ้น อย่างไรก็ตาม การเข้าร่วมความตกลง TPP จะส่งผลกระทบต่อตลาดสินค้าและบริการในประเทศแข่งขันรุนแรงขึ้น ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความสามารถในการแข่งขันต่ำและไม่สามารถปรับตัวได้จะได้รับผลกระทบจากการสูญเสียตลาด ตลาดสินค้าเกษตรในประเทศจะแข่งขันรุนแรงขึ้น เกษตรกรจะได้รับผลกระทบจากการสูญเสียตลาด รวมทั้งค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขอาจปรับตัวสูงขึ้นเนื่องจากการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เข้มงวดมากขึ้น

บทนี้ยังได้สรุปข้อเสนอแนะและแนวทางในการเจรจาความตกลง TPP ของไทย เป็นรายข้อบทและแนวทางในการเจรจาเป็นรายประเทศ นอกจากนี้ ยังได้สรุปข้อเสนอแนะแนวทางการเจรจาและมาตรการเยียวยาต่อผู้ที่ได้รับผลกระทบของไทย กรณีเข้าร่วมเจรจาความตกลง TPP โดยสามารถนำกรณีศึกษาด้านมาตรการเยียวยาต่อผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ แคนาดา และญี่ปุ่น มาเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการเยียวยาที่เหมาะสมของประเทศไทย โดยไทยควรคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และ/หรือ ผู้ที่ได้รับผลกระทบ (Program Coverage) ซึ่งแบ่งเป็น ด้านแรงงาน ด้านบริษัท และด้านเกษตรกร (2) การกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และ/หรือ ผู้ที่ได้รับผลกระทบ (Eligibility Criteria) โดยให้ความสำคัญต่อประสิทธิภาพและศักยภาพทางด้านการแข่งขัน (3) ผลประโยชน์ทดแทน (Benefit) และ (4) การกำกับดูแลและการบริหารจัดการ (Management)

จากกรณีศึกษาของทั้ง 4 ประเทศ พบว่า บางประเทศนั้นมีมาตรการเยียวยาที่ใช้สำหรับความตกลงการค้าเสรีทุกฉบับ ขณะที่บางประเทศจะมีการกำหนดมาตรการเยียวยาที่ใช้เฉพาะผลกระทบที่เกิดจากความตกลง TPP สำหรับประเทศไทยนั้น สามารถที่จะกำหนดมาตรการเยียวยาตาม “โครงการช่วยเหลือเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า” (หรือ กองทุน FTA) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือในระยะสั้นแก่ภาคการผลิตสินค้าและบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า โดยความช่วยเหลือต้องดำเนินการและมีผลสัมฤทธิ์ในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี เพื่อให้สามารถปรับตัวหรือปรับเปลี่ยนให้สามารถแข่งขันได้ โดยความช่วยเหลือจะไม่เน้นการอุดหนุนด้วยตัวเงิน และต้องดำเนินการโดยไม่ขัดกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นสมาชิก